

Riksdagens svar RSv 143/2025 rd — RP 104/2025 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket (RP 104/2025 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Jord- och skogsbruksutskottet (JsUB 5/2025 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket (71/2023) 5 § 4 mom., 8 § 1 mom., 10 § 1 mom., 13 § 1 och 4 mom., 33 § 1 mom., 40 § 1—3 mom. och 46 § 1 mom.,
av dem 5 § 4 mom. och 33 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1129/2023 samt 10 § 1 mom., 40 § 1 och 2 mom. och 46 § 1 mom. sådana de lyder i lag 711/2024, och
fogas till lagen nya 11 a, 16 a och 23 a §, ett nytt 4 a kap. och nya 25 a—25 d § samt till 35 § nya 3 och 4 mom. som följer:

5 §

Iakttagande av vissa regler om statligt stöd

Stöd för vård av plantbestånd och ungskog, lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar och naturvård av lundar beviljas som stöd av mindre betydelse enligt den EU-rättsakt som gäller vid tidpunkten i fråga och som kan tillämpas på stöd av mindre betydelse inom skogsbruket. Vad som föreskrivs i 1—3 mom. gäller dock inte stöd som nämns i detta moment. Den EU-rättsakt som avses ovan anges genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Riksdagens svar RSv 143/2025 rd

8 §

Annat offentligt stöd

Ett villkor för att stöd enligt denna lag ska beviljas är att det för det arbete eller den åtgärd som ska finansieras inte har beviljats andra förmåner av offentliga medel. Ett villkor för beviljande av miljöstöd samt stöd för vård av skogsnaturen, hyggesbränning, lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar och naturvård av lundar är dessutom att det för objektet i fråga inte med stöd av naturvårdslagstiftningen har finansierats åtgärder med statliga medel under de senaste fem åren före ansökan.

10 §

Verkställighetsplan, anmälan om verkställande och plan för vård av torvmarksskog

För beviljande av stöd för vitaliseringsgödslning, vattenvårdsåtgärder och byggande av vägar på dikesrenar i torvmarksskog, grundlig förbättring av en enskild väg, vård av skogsnaturen, hyggesbränning, lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar och naturvård av lundar enligt denna lag förutsätts en verkställighetsplan som godkänts av skogscentralen. En verkställighetsplan för vattenvårdsåtgärder och byggande av vägar på dikesrenar i torvmarksskog ska basera sig på en tidigare upprättad plan för vård av torvmarksskog som har finansierats med stöd av denna lag. Efter att ovannämnda arbeten i skogen och planen för vård av torvmarksskog har slutförts ska en anmälan om verkställande lämnas till skogscentralen inom den tid som skogscentralen bestämmer. Dessutom ska det om utförande av åtgärder som gäller vård av plantbestånd och ungskog ges in en anmälan om verkställande till skogscentralen i samband med ansökan om stöd.

11 a §

Stödets storlek och användning av medel inom ramen för anbudsförfarandet

Beloppet av stöd för lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar och naturvård av lundar bestäms utifrån det stödbelopp som enligt stödansökan behövs för genomförande av projektet. I det behövliga stödbeloppet ingår därmed också stöd för verkställighetsplanen och de inkomster som stödmottagaren eventuellt får genom vidtagandet av de åtgärder som ska finansieras dras inte av från det behövliga stödbeloppet.

Vid en ansökningsomgång för projekt som gäller lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar och naturvård av lundar kan högst 80 procent av det sammanlagda beloppet av de stöd som söks för varje arbetsslag godkännas, dock högst det anslagsbelopp för arbetsslaget i fråga som angetts i utlysningen av stödet.

Stödbeloppet för restaurering av myrar och naturvård av lundar är 100 procent av det stödbelopp som avses i 1 mom., om resultatet för restaureringen och naturvården uppnås. Om resultatet inte uppnås uppgår stödet till 80 procent av stödbeloppet.

Riksdagens svar RSv 143/2025 rd

2 kap.

Ekologiska stöd och stöd som främjar skogarnas tillväxt

13 §

Vård av plantbestånd och ungskog

Stöd kan beviljas för tidig slyröjning i plantbestånd, gallring av plantbestånd och ungskog samt avlägsnande och gallring av låg skärm. Ett villkor för att stöd ska beviljas är att åtgärden inte är kommersiellt lönsam. Dessutom kan stöd beviljas för hopsamling av klenträd i samband med dessa arbeten. Likaså kan stöd beviljas på den grunden att objektet efter vårdarbetet har en större andel lövträd än genomsnittet för det totala trädbeståndet.

Närmare bestämmelser om minimiarealen för objekt där vård av plantbestånd och ungskog utförs, om avlägsnandet av trädbestånd från objektet, om de krav som gäller efter behandlingen i fråga om trädbeståndets täthet, medellängd och trädbestånd som blir kvar att växa, om konstaterande av utförd vård av plantbestånd eller ungskog, om lämnande av en större andel lövträd än i snitt och om övriga i denna paragraf föreskrivna förutsättningar för beviljande av stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 a §

Begränsningar för beviljande av vissa stöd

Stöd för vård av plantbestånd och ungskog, vitaliseringsgödsling, en plan för vård av torvmarksskog samt vattenvårdsåtgärder och byggande av vägar på dikesrenar i torvmarksskog beviljas inte om samma objekt har beviljats finansiering ur statliga medel för lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar eller naturvård av lundar.

4 kap.

Bevarande av skogarnas biologiska mångfald och vård av skogsnaturen

23 a §

Begränsningar för beviljande av vissa stöd

Miljöstöd och stöd för vård av skogsnaturen och för hyggesbränning beviljas inte om samma objekt har beviljats finansiering ur statliga medel för lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar eller naturvård av lundar.

Riksdagens svar RSv 143/2025 rd

4 a kap.

Vissa försöksprojekt

23 b §

Lämnande av skyddszoner

Stöd kan beviljas inom landskapen Egentliga Finland, Norra Karelen och Kajanaland för skyddszoner som lämnas vid stranden av strömmande vatten vid föryngringsavverkning.

Förutsättningar för beviljande av stöd är att

1) området för föryngringsavverkningen är beläget i ett område som är särskilt känsligt med tanke på vattenvården eller att lämnandet av en skyddszon skyddar betydande naturvärden,

2) objektets topografi, jordart och andra särdrag har beaktats vid planeringen och anläggandet av skyddszonen,

3) skyddszonen uppfyller kraven på minimi- och maximibredd; undantag får göras till vissa delar från förutsättningen om maximibredd om det är nödvändigt på grund av de särdrag som anges i 2 punkten eller om man genom det skyddar hotade arter,

4) i skyddszonen vidtas endast åtgärder för att främja mångfalden.

Stöd beviljas på villkoret att stödmottagaren iakttar den vård- och underhållsskyldighet som det föreskrivs om i denna lag.

Närmare bestämmelser om områden som är känsliga med tanke på vattenvården, naturvärden som ska skyddas, maximi- och minimibredd för skyddszoner samt om övriga förutsättningar för beviljande av stöd enligt denna paragraf utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 c §

Restaurering av myrar

Stöd kan beviljas för restaurering av myrar.

Förutsättningar för beviljande av stöd är att

1) det myrområde som ska restaureras är en sådan livsmiljö som avses i bilaga 1 till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1991 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869, nedan *förordningen om restaurering av natur*, och som inte är i ett sådant gott tillstånd som avses i artikel 3.4 i den förordningen,

2) restaureringsåtgärdernas verkningsområde utgör ett enhetligt område,

3) restaureringsåtgärdernas verkningsområde uppfyller kravet på minimiareal.

Stöd beviljas inte om det kan bedömas att myren inte kan restaureras genom de planerade åtgärderna eller om genomförandet av de planerade åtgärderna orsakar mera skada än nytta med tanke på naturvärdena.

Resultatet av restaureringen av en myr bedöms på basis av poängsättning. Vid poängsättningen för restaurering av myrar bedöms det hur väl ledningen av vatten till det restaurerade området har lyckats, huruvida de tilltänkta dikena är täta och hur väl kärrvegetationen har återhämtat sig. Resultatet ska anses ha uppnåtts om objektet har uppnått det minimipoängantal som beräknas i enlighet med bedömningskriterierna.

Riksdagens svar RSv 143/2025 rd

Stöd beviljas på villkoret att stödmottagaren iakttar den vård- och underhållsskyldighet som det föreskrivs om i denna lag.

Närmare bestämmelser om minimiarealen för verkningsområdet för restaureringsåtgärderna för myrar, om den poängsättning som används för att bedöma uppnåendet av resultatet för restaureringen av en myr och det minimipoängantal på basis av vilket resultatet kan anses ha uppnåtts, samt om övriga i denna paragraf föreskrivna förutsättningar för beviljande av stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 d §

Naturvård av lundar

Stöd kan beviljas för naturvård av lundar.

Förutsättningar för beviljande av stöd är att

1) det objekt som ska vårdas är en lund som är en sådan livsmiljö som avses i bilaga 1 till förordningen om restaurering av natur och som inte är i ett sådant gott tillstånd som avses i artikel 3.4 i den förordningen,

2) objektet har behov av vård,

3) objektet uppfyller kravet på minimiareal.

Stöd beviljas inte om det kan bedömas att genomförandet av de planerade åtgärderna orsakar mera skada än nytta med tanke på naturvärdena.

Resultatet av naturvården av en lund bedöms på basis av poängsättning. I poängsättningen för naturvård av lundar bedöms förekomsten av invasiva främmande arter, trädbeståndets struktur, mängden död ved och lundvegetationens återhämtning. Resultatet ska anses ha uppnåtts om objektet har uppnått minimipoängantalet beräknat i enlighet med bedömningskriterierna.

Stöd beviljas på villkoret att stödmottagaren iakttar den vård- och underhållsskyldighet som det föreskrivs om i denna lag.

Närmare bestämmelser om minimiarealen för naturvårdsobjekt i lundar, om den poängsättning som används för att bedöma uppnåendet av resultatet för naturvårdsobjekt i lundar och det minimipoängantal på basis av vilket resultatet kan anses ha uppnåtts, samt om övriga i denna paragraf föreskrivna förutsättningar för beviljande av stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 a §

Ansökningsomgång för projekt i samband med anbudsförfarande

Skogscentralen väljer vilka av de ansökningar som gäller lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar och naturvård av lundar som ska finansieras utifrån en ansökningsomgång för projekt och ett anbudsförfarande. Det kan genomföras högst två ansökningsomgångar per arbetslag om året. Bestämmelser om informering om ansökningsomgången finns i 25 § 2 mom.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. söks stöd för restaurering av myrar i två faser. I den första fasen ska det maximala stödbelopp som behövs anges i ansökan och till det ska fogas en plan som innehåller de uppgifter som behövs för poängsättning av ansökan. I den andra fasen ska en verkställighetsplan fogas till ansökan. I den andra fasen får skogscentralen beakta ny utredning, om de totala poängen för urvalskriterierna för projektet inte sjunker. Det stödbelopp som söks i den andra fasen får inte höjas.

Riksdagens svar RSv 143/2025 rd

25 b §

Urvalskriterier för anbudsförfarandet

Urvalskriterierna för projekt som gäller lämnande av skyddszoner ska gälla

- 1) längden på den strandlinje som omfattas av skyddszonen,
- 2) det levande trädbeståndets storlek i skyddszonen,
- 3) mängden död ved i skyddszonen,
- 4) hur stor andel volymen av lövträdsbeståndet i skyddszonen utgör,
- 5) hur enhetlig skyddszonen är,
- 6) diken i skyddszonen, och
- 7) naturvärden.

Urvalskriterierna för projekt som gäller restaurering av myrar ska gälla

- 1) hur stor andel restaureringsåtgärdernas verkningsområde utgör av hela myrens areal,
- 2) huruvida restaureringsåtgärdernas verkningsområde är anslutet till ett skyddsområde eller till ett odikat myrområde,
- 3) den huvudsakliga typen av myr på restaureringsåtgärdernas verkningsområde,
- 4) antalet lägenheter som deltar i restaureringen,
- 5) hur stor andel arealen av restaureringens verkningsområde utgör av hela avrinningsområdet, och
- 6) förekomsten av källor och av myrtyperna madkärr och rikkärr.

Urvalskriterierna för projekt som gäller naturvård av lundar ska hänföra sig till den ekologiska kvaliteten och vårdbehovet hos objektet. Ett av urvalskriterierna när det gäller den ekologiska kvaliteten är huruvida objektet är anslutet till ett artmässigt värdefullt lundobjekt. När det gäller lundar som är under 40 år används dessutom andelen lövträd och antalet trädarter som urvalskriterier när det gäller den ekologiska kvaliteten. I fråga om lundar som är över 40 år används följande urvalskriterier när det gäller den ekologiska kvaliteten:

- 1) åldern på det dominerande trädbeståndet,
- 2) mängden grova träd,
- 3) mängden ädla lövträd,
- 4) mängden dött trädbestånd,
- 5) andelen lövträd, och
- 6) trädbeståndets struktur.

Närmare bestämmelser om poängsättningen av urvalskriterierna för ansökningar som gäller lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar och naturvård av lundar utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 c §

Val av ansökningar i anbudsförfarandet

I anbudsförfarandet baserar sig jämförelsen av ansökningarna på ett jämförelsetal som fås genom att det stödbelopp som uppges i stödansökan och som behövs för att genomföra projektet divideras med poängen för urvalskriterierna. I anbudsförfarandet godkänns de ansökningar som fått det lägsta jämförelsetalet. Skogscentralen avgör genom lottning i vilken ordning ansökningar som har fått samma jämförelsetal läggs.

Riksdagens svar RSv 143/2025 rd

25 d §

Komplettering av handlingar och offentlighet i ansökningsomgångar för projekt

Skogscentralen får inte beakta sådan utredning som har lämnats in efter tidsfristen för ansökan och som är av betydelse för poängsättningen av urvalskriterierna i ansökningarna eller i övrigt när det gäller valet av åtgärder som ska finansieras, om inte det är fråga om ny utredning enligt 25 a § 2 mom.

Bestämmelser om handlingarnas offentlighet finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Med avvikelse från 7 § 1 mom. i den lagen blir ansökningshandlingarna från ansökningsomgångarna dock offentliga först när skogscentralen har fattat beslut om vilka projekt som ska finansieras. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 11 § 1 mom. i den lagen har en part inte rätt att få uppgifter om företagshemligheter som ingår i ansökningshandlingarna för någon annan som deltagit i ansökningsomgången.

33 §

Förpliktelser som följer av Europeiska unionens lagstiftning vid stödbeslut

Utöver vad som föreskrivs i den EU-rättsakt som avses i 5 § 4 mom. om de uppgifter som ska anges i stödbeslut om stöd av mindre betydelse, ska det av beslut om stöd för vård av plantbestånd och ungskog, lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar och naturvård av lundar framgå att stöd som strider mot rättsakten i fråga återkrävs.

35 §

Vissa beslut om stödbelopp

Skogscentralen ska utöver det beslut som avses i 11 § i statsunderstödslagen också skilt besluta om huruvida stöd för restaurering av myrar och naturvård av lundar också betalas på basis av uppnående av resultatet. Beslutet fattas efter det att en anmälan om att resultatet har uppnåtts har lämnats till skogscentralen inom en av centralen utsatt tid.

Bestämmelser om innehållet i den anmälan som avses i 3 mom. utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

40 §

Vård- och underhållsskyldighet

En enskild markägare som har fått stöd för vård av plantbestånd och ungskog är skyldig att i fem år efter det att allt stöd för åtgärden har betalats ut se till att det område som åtgärden har omfattat vårdas och underhålls. En enskild markägare som har fått stöd för vitaliseringsgödning, vat-

Riksdagens svar RSv 143/2025 rd

tenvårdsåtgärder och byggande av vägar på dikesrenar i torvmarksskog, grundlig förbättring av en enskild väg, vård av skogsnaturen, hyggesbränning eller lämnande av skyddszoner är skyldig att i tio år efter det att allt stöd för åtgärden har betalats ut se till att det område eller den skogsväg som åtgärden har omfattat vårdas och underhålls. En enskild markägare som har fått stöd för restaurering av myrar och naturvård av lundar är skyldig att i tio år efter slutbetalningen av det stöd som har betalats ut för genomförande av arbetet se till att det område som åtgärden omfattar underhålls. Om resultatet för restaurering av en myr eller naturvård av en lund har uppnåtts, är vård- och underhållsskyldigheten i kraft ännu tre år efter det att stödet betalades ut på basis av uppnående av resultatet. Ett område som underhållet gäller får inte börja användas så att användningen av området för skogsbruksändamål väsentligt förhindras. Avvikelse från det kravet får göras, om vård- och underhållsskyldigheten hör samman med stöd för lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar eller naturvård av lundar. I sådana fall får det område som underhållet gäller inte tas i bruk för annan markanvändning.

Till vård- och underhållsskyldigheten hör

1) i fråga om stöd för vård av plantbestånd och ungskog, att det sörs för skogsbeståndets fortsatta utveckling så att det inte finns behov att bevilja objektet stöd för vård av plantbestånd och ungskog innan fem år har förflutit från slutbetalningen av det beviljade stödet,

2) i fråga om stöd för vattenvårdsåtgärder och byggande av vägar på dikesrenar i torvmarksskog, att de anordningar och konstruktioner som har byggts hålls i ett skick som motsvarar deras ändamål,

3) i fråga om stöd för grundlig förbättring av en enskild väg, att det på enskilda vägar och särskilda upplagsplatser sörs för behövlig grusning, reparation av trummor och broar samt öppning av tilläppta diken och andra arbeten som vägunderhållet förutsätter,

4) i fråga om stöd för vård av skogsnaturen, att anordningar och konstruktioner som byggts på vårdområdet hålls i ett skick som motsvarar deras ändamål,

5) i fråga om hyggesbränning, att naturvårdsträd som bränts inte avlägsnas,

6) i fråga om stöd för restaurering av myrar, att det på den restaurerade myren inte grävs nya diken eller utförs istandsättning av diken och att de anordningar och konstruktioner som har byggts på området hålls i ett skick som motsvarar deras ändamål och att avdunstande trädbestånd hålls vid en volym som främjar restaureringen.

Till vård- och underhållsskyldigheten i samband med stöd för vård av plantbestånd och ungskog, vitaliseringsgödsling, vård av skogsnaturen och hyggesbränning hör att den enskilda markägaren i det område där åtgärden genomförs inte utför föryngringsavverkningar eller avverkningar som inte är ändamålsenliga med tanke på skogsodling under den i 1 mom. avsedda tidsperiod som börjar löpa från slutbetalningen av stödet. Till vård- och underhållsskyldigheten i samband med stöd för lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar och naturvård av lundar hör att den enskilda markägaren i det område där åtgärden genomförs inte utför föryngringsavverkningar eller sådana avverkningar eller vårdåtgärder som inte är ändamålsenliga med tanke på målen för det arbetsslag som finansieras eller som inte behövs för främjande av mångfalden under den i 1 mom. avsedda tidsperiod som börjar löpa från slutbetalningen av stödet. En föryngringsavverkning får göras endast när objektet drabbats av en sådan naturkatastrof som kräver föryngringsavverkning. Till vård- och underhållsskyldigheten i samband med stöd för lämnande av skyddszoner hör att det i den skyddszon för vilket det beviljats stöd inte får utföras jordbearbetning, istandsättning av diken eller nydikning eller användas gödselmedel, bekämpningsmedel el-

Riksdagens svar RSv 143/2025 rd

ler andra kemikalier under den i 1 mom. avsedda tidsperiod som börjar löpa från slutbetalningen av stödet.

46 §

Återkrav av vissa stöd

Stödet eller en del av det återkrävs av stödmottagaren, om inte något annat föreskrivs nedan i denna paragraf. Stöd som har beviljats för vård av plantbestånd och ungskog, vitaliseringsgödsling, vattenvårdsåtgärder och byggande av vägar på dikesrenar i torvmarksskog, grundlig förbättring av en enskild väg, vård av skogsnaturen, hyggesbränning, lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar och naturvård av lundar återkrävs av den nya enskilda markägare som har försummat vård- och underhållsskyldigheten. Stöd som har beviljats för grundlig förbättring av en enskild väg återkrävs också av den nya enskilda markägare som inte har iakttagit skyldigheten att tillåta att vägen används för rekreation. Miljöstöd återkrävs av den enskilda markägare som inte har iakttagit de skyldigheter som hänför sig till miljöstödsavtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 25 d § tillämpas första gången på sådana ansökningsomgångar för projekt som har inletts efter ikraftträdandet av denna lag.

Stöd som hänför sig till lämnande av en större andel lövträd än i snitt vid vårdarbete som gäller plantbestånd och ungskog och stöd för lämnande av skyddszoner kan sökas från och med den 1 januari 2027.

Stöd som hänför sig till lämnande av en större andel lövträd än i snitt vid vårdarbete som gäller plantbestånd och ungskog ska betalas ut senast den 31 december 2032. Övriga stöd som beviljats med stöd av denna lag ska betalas ut senast den 31 december 2041.

Stöd för lämnande av skyddszoner, restaurering av myrar och naturvård av lundar kan inte beviljas med stöd av denna lag, om det för samma objekt har beviljats finansiering för andra arbeten eller åtgärder eller miljöstödsavtal med stöd av den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (34/2015).

Riksdagens svar RSv 143/2025 rd

Helsingfors 3.12.2025

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare